

25.11.2009

B7-0158/2009 }
B7-0159/2009 }
B7-0160/2009 }
B7-0163/2009 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

Esitatud vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 4,

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

S&D (B7-0158/2009)

ALDE (B7-0159/2009)

PPE (B7-0160/2009)

ECR (B7-0163/2009)

Somaalia rannikuvetes toimuva piraatluse poliitiline lahendus

**Michael Gahler, Filip Kaczmarek, Luis de Grandes Pascual,
Arnaud Danjean, Mario Mauro, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra**
fraktsiooni PPE nimel

Adrian Severin, Saïd El Khadraoui, Roberto Gualtieri,

Eider Gardiazábal Rubial

fraktsiooni S&D nimel

Izaskun Bilbao Barandica

fraktsioon ALDE nimel

Geoffrey Van Orden, Paweł Robert Kowal, Tomasz Piotr Poręba,

Michał Tomasz Kamiński, Adam Bielan, Ryszard Czarnecki

fraktsiooni ECR nimel

Niki Tzavela, Fiorello Provera

fraktsiooni EFD nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Somaalia rannikuvetes toimuva piraatluse poliitilise lahenduse kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone olukorra kohta Somaalias;
 - võttes arvesse oma 23. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni merepiraatluse kohta¹;
 - võttes arvesse oma 19. juuni 2008. aasta resolutsiooni tsiviilisikute igapäevase tapmise kohta Somaalias²;
 - võttes arvesse 27. juulil 2009. aastal ja 17. novembril 2009. aastal toimunud välissuhete nõukogu kohtumiste järeldusi (12353/2009 ja 15649/2009);
 - võttes arvesse nõukogu 8. novembri 2008. aasta otsust 2008/918/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni käivitamist Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks (Atalanta)³;
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone UNSCR 1814 (2008), 1816 (2008) 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008), 1863 (2009) ja 1972 (2009);
 - võttes arvesse Euroopa Liidu ja Kenya valitsuse vahelist kirjavahetust, mis käsitleb Euroopa Liidu juhitavate merevägede (EUNAVFOR) poolt vahistatud piraatluses kahtlustatavate isikute ning EUNAVFORi valduses olevate kinnipeetud vahendite EUNAVFORilt Kenyale üleandmise tingimusi ja korda ning isikute kohtlemist pärast üleandmist;
 - võttes arvesse ELi ja Seišelli Vabariigi vahel kirjavahetuse teel 30. oktoobril 2009 sõlmitud kokkulepet, mis lubab Atalanta operatsiooni piirkonnas vahistatud kahtlustatavate piraatide ja relvastatud röövlite üleandmist;
 - võttes arvesse juhtpõhimõtteid, milles leppisid kokku Djibouti rahulepingu pooled 25. novembril 2008, eelkõige ühtsuse valitsuse ja kõikidele poliitilistele jõududele avatud parlamendi loomist;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 4,
- A. arvestades, et hiljuti uuesti alanud lahingutegevus Islami Kohtute Liidu mässuliste ning föderaalse üleminekuvalitsuse ja Aafrika Liidu Somaalia missiooni (AMISOM) vägede vahel on suurendanud ebastabiilsust ja inimkaotusi Somaalias;

¹ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0519.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0313.

³ ELT L 301, 12.11.2008, lk 33.

- B. arvestades, et rahvusvaheline üldsus austab Somaalia suveräänsust, territoriaalset terviklikkust, poliitilist sõltumatust ja ühtsust;
- C. arvestades, et Somaalias ei ole olnud toimivat valitsust alates Said Barre režiimi kukutamisest 1991. aastal, ja arvestades, et sellest ajast alates on poliitilist olukorda valitsenud anarhia, mida iseloomustab klannidevaheline võitlus ja bandiitlus;
- D. arvestades, et julgeolekuolukorra halvenemine Somaalia pealinnas Mogadishus on muutnud riiklike ja rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide jaoks võimatuks tulla toime laieneva humanitaarkatastroofiga ja reageerida hädaolukordadele;
- E. arvestades, et Somaalias jätkuvad inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse laialdased rikkumised – nagu piinamine ja muu väärkohtlemine, vägistamised, kohtuvälised hukkamised, omavolilised kinnipidamised ning rünnakud tsiviilisikute, ajakirjanike, inimõiguste kaitsjate ja tsiviilinfrastruktuuri vastu –, mida panevad toime kõik konfliktipooled;
- F. olles mures pikaajalise kodusõja pärast Somaalias ning selle mõjude pärast rahu- ja lepitusprotsessile riigis, samuti Aafrika Sarve julgeoleku ja stabiilsuse pärast tervikuna;
- G. arvestades, et piraatide rünnakute sihtmärgiks pole seni olnud mitte üksnes kaubalaevad, vaid ka maailma toiduabi programmi laevad, kalalaevad ja reisilaevad;
- H. arvestades, et selline piraatlus tuleneb osalt Somaalias valitsevast vägivallast ja poliitilisest ebastabiilsusest, suurendades seda ühtlasi veelgi, ja mõjutab vastavalt ülejäänud Somaali poolsaart, ning arvestades sellega kaasnevat tagajärgi Somaalia tsiviilelanikkonnale julgeoleku ja arengu puudumise ning toiduabi ja muu humanitaarabi katkemise näol;
- I. arvestades, et nõukogu otsustas 8. detsembril 2008 käivitada osana ELi põhjalikust tegevusest Aafrika Sarvel ELi esimese mereoperatsiooni (EU NAVFOR Atalanta) volitustega maha suruda, tõkestada ja ennetada piraatlust ja relvastatud rööve Somaalia ranniku lähistel ning anda oma panus, et kaitsta kaubalaevu ja eelkõige maailma toiduabi programmi laevu, mis viivad toiduabi ümberasustatud isikutele Somaalias;
- J. arvestades, et alates 2008. aasta detsembrist on operatsioon Atalanta olulisel määral kaitsnud maailma toiduabi programmi 50 laeva, mis on toimetanud kohale ligi 300 000 tonni toitu, millest on lõppkokkuvõttes otseselt kasu saanud 1,6 miljonit somaallast;
- K. arvestades, et nõukogu otsustas 27. juulil 2009 muuta ELi tegevust rahu ja arengu edendamisel Somaalias aktiivsemaks, tehes tihedat koostööd kõigi asjaomaste pooltega, eriti ÜRO ja Aafrika Liiduga, ning uuris sel eesmärgil ELi võimalusi toetada rahvusvahelisi jõupingutusi, muu hulgas julgeoleku valdkonnas;
- L. arvestades, et 17. novembril 2009 kiitis nõukogu heaks võimaliku EJKP missiooni kriisiohjamise kontseptsiooni, et toetada 2000 isiku väljaõpet Somaalia föderaalset üleminekuvalitsuse julgeolekujõududes;
- M. arvestades, et piraatlusest on saanud tulus äri, sest inimeste eest nõutakse väga suurt

lunarahaga, ning arvestades, et tänapäeva piraadid kasutavad kavalamaid meetodeid, nad on väga hästi relvastatud, neil on selge strateegia ning nad on võimelised kiiresti taktikat muutma;

- N. arvestades, et pikaajaline abi rahvusvahelistelt partneritelt ei saa olla tulemuslik, kui julgeolekuolukord ei stabiliseeru;
- O. arvestades, et Islami Kohtute Liidu mässulised on välistanud kõik poliitilised kontaktid ja rahu sõlmimise osana Djibouti rahuprotsessist, millega luuakse raamistik püsiva poliitilise lahenduse saavutamisele Somaalias;
- P. arvestades, et operatsioonil osalevad sõjaväelased võivad oma valvataval alal vahistada, kinni pidada ja üle anda isikuid, keda kahtlustatakse piraatlusjuhtumite või relvastatud röövimise toimepanekus; arvestades, et kahtluseluseid võib kohtulikult vastutusele võtta ELi liikmesriigis või Kenyas vastavalt ELiga 6. märtsil 2009 allkirjastatud kokkuleppele, mis annab Kenya ametivõimudele õiguse kohut mõista;
- Q. arvestades, et vastavalt ÜRO Keskkonnaprogrammi (UNEP) aruandele on Somaalia rannikule ladustatud ebaseadusliku veo käigus suur hulk lekkivaid toksilisi jäätmeid, ilma et oleks mingitki tähelepanu pööratud kohaliku elanikkonna tervisele ja keskkonnakaitsele,
 - 1. mõistab sügavalt hukka Somaalia konflikti kõigi osapoolte poolt toime pandud rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõiguste tõsised rikkumised; nõuab vaenutegevuse kohest lõpetamist ja palub kõigil relvarühmitustel tungivalt relvadest loobuda ning liituda föderaalset üleminekuvalitsusega peetava tõeliselt laiapõhjalise dialoogiga; nõuab, et kõik sõdivad pooled hoiduksid valimatutest rünnakutest tsiviilelanike vastu, ja nõuab sõltumatu komisjoni loomist sõjakuritegude ja inimõiguste rikkumiste uurimiseks;
 - 2. kinnitab taas oma toetust president Sheikh Sharif Sheikh Ahmedi juhitud föderaalset üleminekuvalitsusele ning presidendi võetud kohustusele austada Djibouti rahukokkuleppes kehtestatud põhimõtteid, sh leppimise vaimu ja kõiki osapooli hõlmava poliitilise protsessi otsimist; mõistab hukka föderaalset üleminekuvalitsuse ning ÜRO ja valitsusväliste organisatsioonide vastu suunatud relvastatud rünnakud;
 - 3. tuletab meelde, et rahvusvaheline üldsus ja kõik praeguse konflikti osapooled vastutavad selle eest, et kaitsta tsiviilisikuid, lubada abi kohaletoimetamist ja austada humanitaarpiirkonda ning humanitaartöötajate ohutust; nõuab seetõttu, et viivitamatult loodaks tingimused kohaseks reageerimiseks humanitaarkatastroofide Somaalias;
 - 4. märgib suure rahuloluga, et operatsioon EU NAVFOR Atalanta aitab jätkuvalt edukalt kaasa meresõidurvalisuse tagamisele Somaalia ranniku lähedal, kaitstes maailma toiduabi programmi laevu, mis viivad abi Somaaliasse, laevu, mis toimetavad olulisi veoseid Aafrika Liidu rahutagamisoperatsioonile Somaalias, ning muid kaitset vajavaid laevu; palub nõukogul pikendada operatsiooni veel üheks aastaks pärast praeguse mandaadi lõppemist 12. detsembril 2009; väljendab toetust tegevuspiirkonna võimalikule laiendamisele lõuna suunas piraatide tegevusest tulenevalt, kuid rõhutab, et selline laiendamine ei tohiks mõjutada missiooni peamist eesmärki – maailma toiduabi programmi konvoide ja muude

kaitsset vajavate laevade, nt kauba- ja kalalaevade kaitsmist;

5. rõhutab, et piraatlus avamerel ohustab tõsiselt julgeolekut ja avaldab tugevat mõju toiduabi osutamisele juba niigi kriitilises humanitaarolukorras;
6. rõhutab, et võitlus piraatluse vastu saab olla edukas ainult juhul, kui tegeletakse selle nähtuse tekkepõhjustega maa peal, näiteks vaesus ja nn nurjunud riik, mida on võimalik välja juurida ainult rahu ja arengu saavutamise ja riiklike struktuuride tugevdamisega Somaalias;
7. on seisukohal, et nii kaua, kuni ei ole leitud poliitilist lahendust Somaalia riigi usaldusväärsuse probleemile rahvusvahelise kogukonna liikmena, peab operatsiooni Atalanta abil rakendatav julgeolekustrateegia jääma esmatähtsaks ja seda tuleks isegi tugevdada operatsioonis osalevate jõudude ressursse suurendades;
8. kutsub seetõttu nõukogu üles uurima võimalust uue väiksemahulise EJKP operatsiooni algatamiseks samaaegselt operatsiooniga Atalanta, et toetada föderaalset üleminekuvalitsuse julgeolekujõudude väljaõpet, viies seeläbi olemasolevad algatused – sh Prantsusmaa algatuse Djiboutis ja Uganda algatuse AMISOMi loodud koolitusprogrammi raames – kooskõlla, tagades nende meetmete kokkusobivuse; sellega seoses tervitab kriisiohjamise kontseptsiooni heakskiitmist EJKP võimaliku uue operatsiooni jaoks Somaalias, kuid rõhutab, et kontseptsiooni heakskiitmine ei tohiks mingil juhul tuua kaasa otsust operatsiooni automaatseks alustamiseks, sest selline otsus peab põhinema olukorra põhjalikumal kohapealsel hindamisel, tagades inimõiguste austamise, töötasude maksmise, varustuse kättesaadavuse ning koolitatud julgeolekujõudude integreerimise riigi- ja juhtimisstruktuuridesse nii, et tagasispöörduvatel ei pöördu nad valitsuse vastu, keda nad peaksid kaitsma;
9. avaldab kahetsust selle üle, et 35–40% piirkonnas viibivatest laevadest ei ole kantud meresõiduohutuse koordineerimiskeskuse registrisse ja seetõttu ei ole need laevad teadlikud konkreetsest julgeolekuohtudest; palub seetõttu, et liikmesriigid tagaksid kõigi oma laevade registreerimise;
10. peab kahetsusväärseks, et ükskõikne suhtumine Somaalia piraatide nõudmistesse koos vajalike sunnimeetmete võtmata jätmisega võib anda soovitud vastupidiseid tulemusi, suurendades piraatlust selles piirkonnas;
11. kutsub liikmesriike üles põhjalikult uurima võimalust relvajõudude lisamiseks kauba- ja kalalaevadele;
12. väljendab jätkuvat toetust AMISOMile, pidades silmas selle keskset rolli rahuprotsessis; on seisukohal, et edaspidises koostöös Aafrika Liidu ja AMISOMiga tuleks määrata kindlaks kõige pakilisemad vajadused ja ELi võimalik täiendav toetus, et AMISOM saaks välja arendada suutlikkuse, mis on vastavuses tema volitustega;
13. kutsub rahvusvahelist üldsust – ja eelkõige ELi – üles suurendama humanitaarabi andmist riigi sees ümberasustatud isikutele ja abi vajavatele inimestele;

14. on seisukohal, et Somaalia naisteorganisatsioonide ja kodanikuühiskonna kaasamisel võib olla positiivne roll rahvuslikus lepitusprotsessis;
15. kutsub liikmesriike üles uurima võimalust koolitada meeskonnaliikmeid ja kalureid, et valmistada neid ette võimalikuks pantvangi võtmiseks;
16. nõuab tungivalt ÜRO poolt 1992. aastal Somaalia vastu kehtestatud relvaembargo range kohaldamise ja jälgimise taastamist, kuna selle vastu näidatakse praegu üles vähe austust; nõuab Somaalia relvaembargo rikkujate vastutusele võtmist;
17. kutsub ÜROd ja komisjoni üles igakülselt uurima toksiliste jäätmete jätmist Somaalia rannikule ja ebaseaduslikku kalapüüki Somaalia rannavetes, kehtestama kohustusi kõikidel tasanditel, toetama jõupingutusi, et võtta vastutusele need kuriteod sooritanud isikud ning tagama, et keskkonna saastamise probleemiga põhjalikult tegeletakse;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Aafrika Liidu, ÜRO ja Valitsustevahelise Arengumeti peasekretäridele, Somaalia föderaalset üleminekuvalitsuse presidendile, Etioopia valitsusele ja Üleaaafrikalisele Parlamendile.